

Kiertotalouden green deal -sitoumus

Kaupunginhallitus 05.10.2026 § 383
377/11.00.00/2026

Valmistelija

Ilmastoasiantuntija Jenni Silvola

Kokkolan kaupungin Kiertotalouden green deal -sitoumusehdotus on valmisteltu kevään 2026 aikana, jonka jälkeen asiaa käsiteltiin kaupunginhallituksessa 18.5.2026 § 201. Kaupunginhallitus palautti asian uuteen valmisteluun.

Kiertotalouden green deal on vapaaehtoinen ja maksuton strateginen sitoumus, jonka tavoitteena on edistää siirtymää kohti kiertotaloutta ja luonnonvarojen kestävää käyttöä. Sitoumukseen osallistuvat organisaatiot määrittelevät omaan toimintaansa soveltuvat toimenpiteet, tavoitteet ja mittarit. Kiertotalouden green deal -toimintaa koordinoivat ympäristöministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä Kiertotalous-Suomen kanssa.

Kokkolan kaupungin ilmasto-ohjelmassa (kaupunginvaltuusto 12.5.2025 § 35) yhtenä tavoitteena on vauhdittaa siirtymää kiertotalouden periaatteiden mukaiseen toimintaan. Ilmasto-ohjelman toimenpiteisiin sisältyy kaupungin sitoutuminen Kiertotalouden green dealiin. Sitoumus tukee myös Kokkolan kaupunkistrategian 2026–2029 tavoitteita, jotka liittyvät vastuullisuuteen, kestäväan kasvuun, resurssiviisauteen ja vähähiiliseen toimintatapaan. Kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.

Sitoumukseen liittyminen tarjoaa kaupungille merkittäviä hyötyjä. Sitoumus vahvistaa kaupungin asemaa kiertotalouden edelläkävijänä ja lisää yhteistyötä muiden kuntien, yritysten, tutkimusorganisaatioiden sekä muiden kiertotaloutta edistävien toimijoiden kanssa. Sitoutujat saavat käyttöönsä ministeriöiden sekä green dealin niin kutsuttujen kotipesien tarjoamaa tukea, sparrausta ja ajankohtaista tietoa muun muassa vaikuttavista kiertotalousratkaisuksista, rahoitusmahdollisuuksista ja hyvistä käytännöistä. Sitoumus tukee myös uusien toimintamallien käyttöönottoa, kustannussäästöjen tunnistamista sekä resurssiviisauden ja huoltovarmuuden vahvistamista kaupungin toiminnassa.

Kokkolan kaupungin Kiertotalouden green deal -sitoumuksessa keskitytään rakentamisen kiertotalouden edistämiseen. Sitoumuksen tavoitteena on vähentää primääristen materiaalien käyttöä, tehostaa materiaalien hyötykäyttöä sekä vähentää rakentamisen ympäristö- ja ilmastovaikutuksia.

Primäärisillä materiaaleilla tarkoitetaan luonnosta otetuista raaka-aineista valmistettuja uusia materiaaleja ja tuotteita, joita ei ole aiemmin käytetty tai kierrätetty. Kiertotaloudessa pyritään

vähentämään niiden käyttöä hyödyntämällä olemassa olevia ja kierrätettyjä materiaaleja.

Kokkolan kaupungin sitoumus sisältää kaksi konkreettista toimenpidettä:

1. Sujuvat ratkaisut maamassojen ja muiden materiaalien kierron edistämiseksi. Toimenpiteessä tehostetaan maamassojen, kiviaineksen ja muiden rakentamisessa syntyvien materiaalien hyötykäyttöä sekä kehitetään massa- ja materiaalikoordinoitua.
2. Käytetään uudelleenkäytettyjä ja kierrätettyjä rakennustuotteita ja -osia. Toimenpiteessä lisätään rakennusosien ja materiaalien uudelleenkäyttöä ja kierrätystä sekä vähennetään primääristen materiaalien tarvetta.

Toimenpiteille on asetettu tavoitteet ja mittarit vuosille 2030 ja 2035. Kiertotalouden green deal -sitoumuksen toteutumisesta seurataan Kiertotalous-Suomen ohjeiden mukaisesti, ja kaupungin tulee raportoida sitoumuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemisestä Sitoumus2050-alustalla kolmen vuoden välein. Lisäksi kaupungin sisällä sitoumuksen etenemistä seurataan säännöllisesti osana kaupungin Hinku-ohjausryhmän kokouksia. Hinku-ohjausryhmän tehtävänä on ohjata ja seurata kaupungin ilmasto-ohjelman etenemistä, ja Kiertotalouden green deal -sitoumuksen toteutumisen seuranta on osa tätä kokonaisuutta. Hinku-ohjausryhmään kuuluu kaupungin eri toimialojen ja keskeisten konserniyhtiöiden edustajien lisäksi edustajat kaupungin keskeisistä lautakunnista, kaupunginhallituksesta sekä vesilaitosjohtokunnasta. Sitoumus voidaan tarvittaessa päivittää, mikäli tavoitteiden toteuttamiseksi tai seurannan kehittämiseksi on tarpeen tehdä muutoksia.

Sitoumuksen toimenpiteitä toteutetaan kaupungin normaalin toiminnan ja hankkeiden yhteydessä kustannustehokkaasti ja kulloinkin voimassa olevan talousarvion ja taloussuunnitelman puitteissa. Kiertotalouden green deal -sitoumus ei ole investointipäätös eikä velvoita kaupunkia tiettyyn investointiin tai määrärahan käyttöön. Yksittäiset toimenpiteet, investoinnit ja muut merkittävät taloudelliset ratkaisut käsitellään ja päätetään kaupungin normaalien päätöksenteko- ja talousarvioprosessien mukaisesti. Toimenpidettä ei toteuteta, jos sen toteuttaminen edellyttäisi sellaista määrärahaa tai investointia, jota ei ole hyväksytty kaupungin talousarviossa tai muussa erillisessä päätöksessä. Toimenpiteiden toteuttamisessa arvioidaan niiden kustannukset, hyödyt, tekninen toteutettavuus ja soveltuvuus kyseiseen hankkeeseen.

Toimenpiteiden taloudellisia vaikutuksia seurataan osana kaupungin ympäristötilinpäätöstä. Seurannassa tuodaan esiin sekä kiertotaloustoimenpiteistä aiheutuneita kustannuksia että niiden avulla saavutettuja säästöjä, tuloja tai muita taloudellisia hyötyjä. Taloudellisia vaikutuksia seurataan esimerkiksi silloin, kun kiertotalousratkaisulla vähennetään materiaalien hankintaa, kuljetuksia tai käsittelykustannuksia tai kun materiaalien uudelleenkäytöstä tai myynnistä syntyy tuloja.

Kaupungin toiminnassa on jo käytössä kiertotalousratkaisuja, joilla on saavutettu myös taloudellisia hyötyjä. Esimerkiksi Halkokarin koulun purkamisen yhteydessä syntynyt betoni on murskattu ja se hyödynnetään uuden koulun maarakentamisessa ja pohjatöissä. Purkukohteen tiiliä on irrotettu ehjinä ja puhdistettu, minkä jälkeen niitä hyödynnetään uudessa rakennuksessa. Näillä ratkaisuilla voidaan vähentää uusien materiaalien hankintaa ja materiaalien kuljetuksia sekä hyödyntää purkumateriaalia paikallisesti.

Infrarakentamisessa kaupungin toiminnassa syntyvää asfalttia rouhitetaan ja asfalttirouhetta voidaan myydä edelleen hyödynnettäväksi. Asfalttirouheen myynnistä saatava tulo on kaupungille suora taloudellinen hyöty. Asfalttirouheen vuosittainen myynti viedään kaupunkirakennelautakunnalle tiedoksi.

Kiertotalouden green deal -sitoumuksen tavoitteita ja toimenpiteitä toteutetaan siten, että kaupungin talouden tasapainosta ja palvelujen järjestämisen edellytyksistä huolehditaan. Kiertotalousratkaisua ei toteuteta yksinomaan sitoumuksen perusteella, jos ratkaisu ei ole toiminnallisesti tai taloudellisesti tarkoituksenmukainen. Toimenpiteiden toteuttamisessa arvioidaan aina niiden kustannukset, hyödyt, tekninen toteutettavuus ja soveltuvuus kyseiseen hankkeeseen.

Kiertotalouden green deal on vapaaehtoinen sitoumus. Sitoumukseen liittyminen ei estä kaupunkia arvioimasta sitoumuksen sisältöä uudelleen myöhemmin. Mikäli kaupunki katsoo, ettei sitoumuksen toteuttamista voida jatkaa, asiasta voidaan tehdä erillinen päätös kaupungin toimivaltaisen päätöksentekielimen toimesta ja ilmoittaa muutoksesta Kiertotalouden green deal -toimijoille sekä Sitoumus2050-alustalle.

Kokkolan kaupungin kiertotalouden green deal -sitoumuksen on arvioinut tutkimuslaitoksista koostuva arviointiryhmä, ja arviointiryhmä hyväksyi sitoumuksen 8.5.2026. Hyväksynnän jälkeen sitoumus edellyttää kaupungin ylimmän päättävän toimielimen hyväksyntää ennen sen julkaisemista osaksi valtakunnallista Kiertotalouden green deal -kokonaisuutta.

Sitoumuksessa ovat mukana kaupunkiympäristön toimialaan kuuluvat vastuualueet sekä Kokkolan Vesi. Toimenpiteitä toteutetaan yhteistyössä kaupungin eri toimialojen sekä muiden toimijoiden kanssa.

Liite A Kokkolan kaupungin Kiertotalouden green deal -sitoumus

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Kokkolan kaupungin Kiertotalouden Green Deal -sitoumuksen liitteen mukaisesti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.